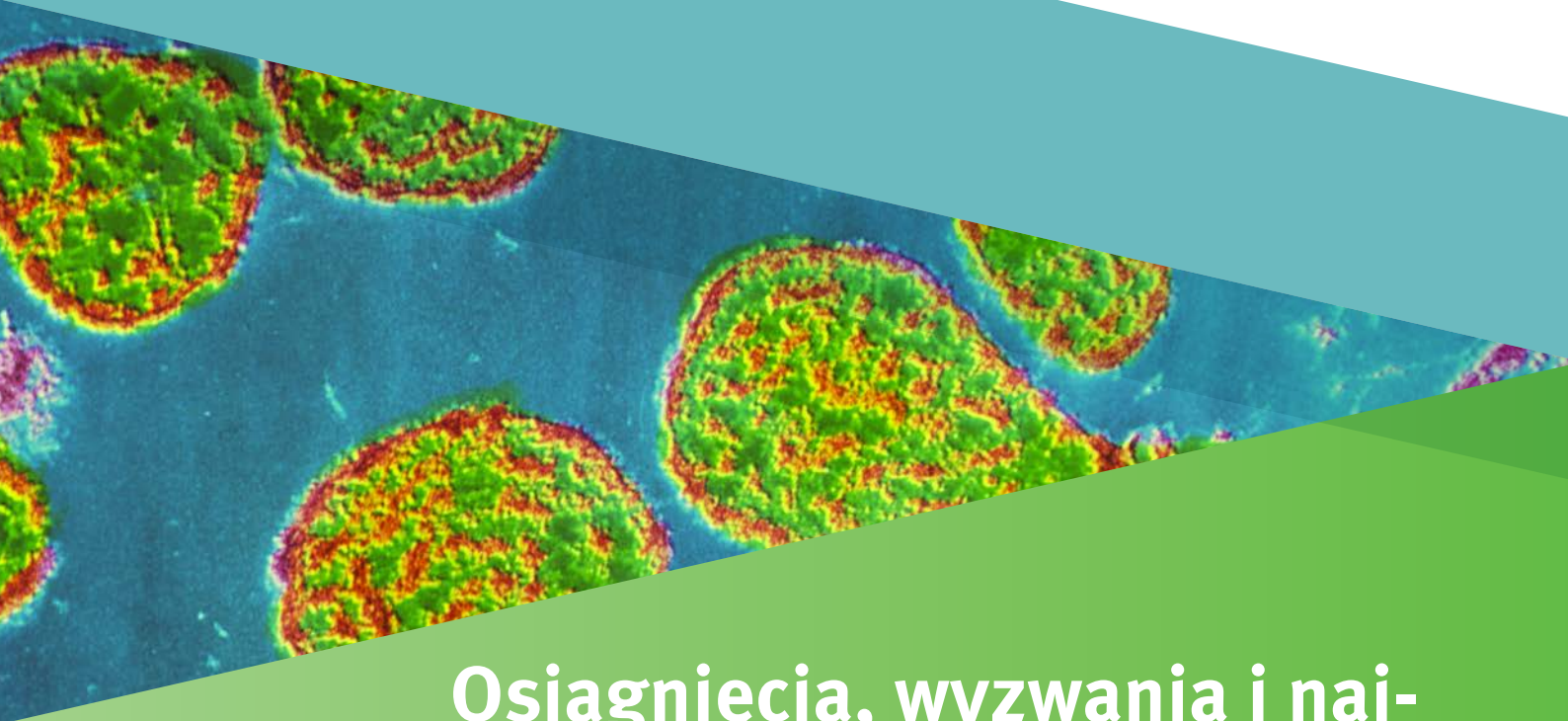

Osiągnięcia, wyzwania i najważniejsze wyniki za 2017 r.

Wybrane fragmenty sprawozdania rocznego dyrektora

Niniejsze streszczenie zawiera opis wybranych podstawowych działań ECDC z 2017 r., niemniej jednak nie przedstawiono w nim całości pracy i dokonań Centrum z tego roku. Szczegółowy zakres działalności ECDC, strukturę organizacyjną i administracyjną Centrum oraz jego plan prac można znaleźć w pełnej wersji sprawozdania rocznego.

<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/annual-report-director-2017>

Proponowane odniesienie:

Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób. Osiągnięcia, wyzwania i najważniejsze wyniki za 2017 r.: Wybrane fragmenty sprawozdania rocznego dyrektora Sztokholm: ECDC; 2018.

ISBN 978-92-9498-203-2

ISSN 2529-6116

doi 10.2900/048596

Numer katalogowy TQ-AX-18-001-PL-N

© Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób, 2018 r.

Wszystkie zdjęcia © ECDC, z wyjątkiem SciencePhoto (okładka i str. 20, u dołu po prawej) i zdjęć użytkowników serwisu Flickr udostępnionych na podstawie licencji Creative Commons – Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne (CC BY-NC 4.0): Martin Deutsch (str. 2, u góry po lewej), UNICEF (str. 2, na środku po prawej), Ian Jacobs (str. 4, u dołu), Gabriel Jabur (str. 8, u góry), Jesus Reyes (str. 8, na dole), Nadine (str. 10, u góry po lewej), Adolfo Lujan (str. 12, u dołu), timquijano (str. 14, u góry), Government of Alberta (str. 14, u dołu po lewej), Haukeland universitetssjukehus (str. 14, u dołu po prawej), Albaraa Mehdar (str. 16, u dołu po lewej), CDC (str. 16, u dołu po prawej), US AFBMP (str. 20, u góry po prawej), Dean Calma (str. 22, u góry po lewej).

Powielanie dozwolone pod warunkiem wskazania źródła.

Wykorzystywanie przedstawionych w niniejszej publikacji zdjęć chronionych prawem autorskim do innych celów jest niedopuszczalne bez wyraźnej zgody posiadacza praw autorskich.

Osiągnięcia, wyzwania i najważniejsze wyniki za 2017 r.

Wybrane fragmenty sprawozdania rocznego dyrektora

Spis treści

Słowo wstępne	3
Wprowadzenie	3
Monitorowanie chorób zakaźnych w Europie	5
Ochrona zdrowia w Europie – programy ECDC dotyczące chorób	6
Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe i zakażenia związane z opieką zdrowotną (ARHAI)	7
Nowe choroby i choroby przenoszone przez wektory (EVD)	9
Choroby i zoonozy przenoszone drogą pokarmową i wodną (FWD)	11
HIV, zakażenia przenoszone drogą płciową oraz wirusowe zapalenie wątroby (HSH)	13
Grypa i inne wirusy układu oddechowego (IRV)	15
Gruźlica (TB)	17
Choroby zwalczane drogą szczepień (VPD)	19
Komunikacja i szkolenia: rozpowszechnianie wiadomości, przekazywanie wiedzy	21
Pod czujnym okiem: monitorowanie chorób	23
ECDC w liczbach	24

Słowo wstępne przewodniczącego zarządu

W pierwszej kolejności pragnę pogratulować p. Andrei Ammon objęcia funkcji dyrektora ECDC. Została ona wybrana na to stanowisko w marcu 2017 r. Wówczas od ponad dwóch lat pełniła już obowiązki dyrektora Centrum. Jej nominacja zapewnia ECDC niezbędną stabilność i kierownictwo, które umożliwią skonsolidowanie prac prowadzonych przez Centrum.

W 2017 r. wysokie miejsce na liście zadań ECDC zajmowała gotowość, a w szczególności wdrożenie decyzji nr 1082/2013/UE w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia. Centrum opracowało kilka narzędzi zwiększających zdolności podejmowania działań w sytuacjach kryzysowych w tym obszarze.

Wśród głównych priorytetów Centrum znalazła się również oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe i choroby zwalczane drogą szczepień – w państwach członkowskich wzrasta oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe, podobnie jak uchylenie się od szczepień w całej Europie.

Kontrola chorób nadal pozostaje jednym z najważniejszych zadań ECDC. Do najbardziej imponujących osiągnięć Centrum należy przeprowadzenie trzydziestu ośmiu szybkich ocen zagrożeń nowymi chorobami, opracowanie planu przeprojektowania należących do Centrum systemów nadzoru epidemiologicznego oraz kompleksowa ocena laboratoriów mikrobiologicznych w Europie.

Programy zewnętrznych ocen jakości, jakim poddawane są laboratoria, nie są celem samym w sobie. Umożliwiają one szybsze wykrywanie nowych grup chorób i reagowanie na nie w krótszym czasie. Informacje zwrotne, jakie otrzymaliśmy od państw członkowskich, pokazują, że Europa podąża dobrą drogą. Postępy dokonane w ostatnich kilku latach są także po części zasługą nieustrudzonych wysiłków ECDC mających na celu wspieranie państw członkowskich we wszystkich aspektach zdrowia publicznego.

*Daniel Reynnders
Przewodniczący zarządu ECDC
24 lutego 2018 r.*

U góry po lewej: Nagłówek w brytyjskiej gazecie dotyczący ogniska odry

U góry na środku: EPIET jest częścią Programu Stypendiów ECDC poświęconą epidemiologii interwencyjnej

U góry po prawej: Pracownicy ECDC podczas telekonferencji z przedstawicielami Dyrekcji Generalnej ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności

W środku po prawej: Szczepionki oczekujące na dystrybucję

U dołu: Plakaty elektroniczne na konferencji ECDC ESCAIDE w Sztokholmie

Wprowadzenie dyrektora

Mimo że 2017 r. nie odznaczał się nadmiernym występowaniem ognisk chorobowych, sporo pracy przysporzyły nam dwa poważne zagrożenia dla zdrowia publicznego:

- Od wielu lat ECDC propaguje rozsądne stosowanie antybiotyków, szczególnie w instytucjach opieki zdrowotnej. ECDC zdecydowanie popiera podejście Komisji Europejskiej „Jedno zdrowie” (One Health) będące wspólnym wysiłkiem mającym na celu osiągnięcie optymalnego zdrowia w trosce o ludzi, zwierzęta i środowisko.
- Uchylenie się od szczepień w Europie: Istnieje wiele dowodów potwierdzających działanie szczepionek. Mimo to wielu rodziców nie szczepi dzieci, nie zważając na to, że brak szczepień jest dla dzieci znacznie większym zagrożeniem. Kilka ognisk odry w 2017 r. pokazało, że poziom wyszczepialności w UE nadal jest zbyt niski.

W 2017 r. Centrum udzieliło odpowiedzi na 59 wniosków o doradztwo naukowe przekazanych przez Komisję Europejską, Parlament Europejski oraz państwa członkowskie, a na naszej nowej stronie internetowej opublikowanych zostało ponad 200 dokumentów.

Po wielu miesiącach prac przygotowawczych sfinalizowany został plan przeprojektowania naszego systemu nadzoru. Umocniliśmy współpracę z naszymi partnerami w sektorze zdrowia publicznego, w tym również współpracę strategiczną z Biurem Regionalnym WHO dla Europy.

2017 r. był ostatnim rokiem, który w całości spędziliśmy w naszej starej siedzibie mieszczącej się w dawnym budynku szkoły z 1888 r. Nasz nowy budynek w dzielnicy Solna-Frösunda będzie wyposażony we wszystkie rozwiązania techniczne i udogodnienia, które można znaleźć w nowoczesnych biurach. Jesteśmy przekonani, że nowy budynek ECDC przypadnie do gustu zarówno naszym pracownikom, jak i gościom, oraz liczymy, że atmosfera panująca w naszym nowym domu będzie sprzyjać współpracy i produktywności.

*Andrea Ammon
Dyrektor ECDC
29 marca 2018 r.*

Monitorowanie chorób zakaźnych w Europie

Założone w 2005 r. Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) z siedzibą w Sztokholmie, w Szwecji, jest częścią sieci agencji UE. Agencje te wykonują zadania techniczne i naukowe, które pomagają instytucjom UE realizować strategie polityczne i podejmować decyzje. Biorąc pod uwagę, że agencje UE są organami zdecentralizowanymi, ich siedziby znajdują się niemal we wszystkich państwach członkowskich UE.

Nadzór nad chorobami

Zakres mandatu ECDC obejmuje nadzór nad ponad 50 chorobami zakaźnymi, od AIDS/HIV po rzadkie choroby odzwierzęce. Ponadto propagujemy szczepienia, wskazujemy zachowania szkodliwe dla zdrowia, dbamy o jakość laboratoriów w Europie, szkolimy epidemiologów specjalizujących się w zdrowiu publicznym z całej Europy oraz edukujemy i informujemy naszych odbiorców o wszystkich aspektach zdrowia publicznego w zakresie chorób zakaźnych.

Na koniec 2017 r. ECDC zatrudniało 263 stałych pracowników, którzy zajmowali się nadzorem nad chorobami, wykrywaniem epidemii, doradztwem naukowym, technologiami informacyjnymi, komunikacją i administracją.

Europejskie podejście do nadzoru nad chorobami

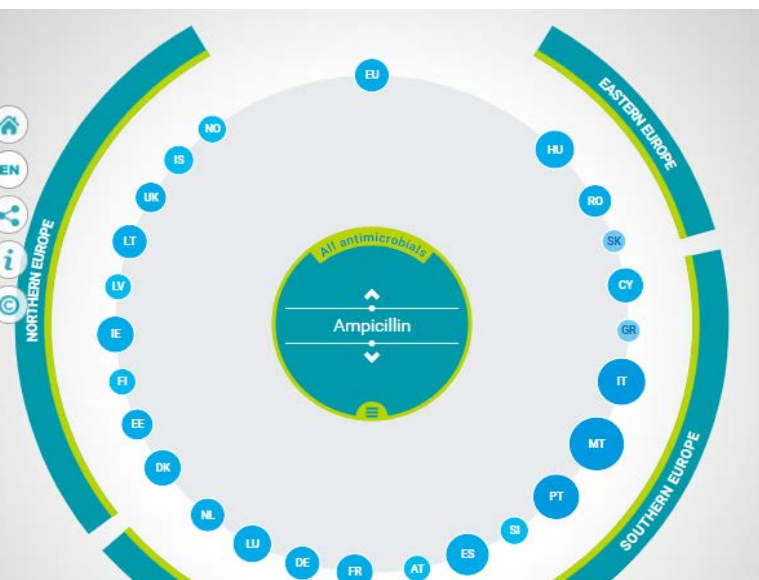
ECDC prowadzi i utrzymuje trzy systemy monitorowania chorób zakaźnych w Europie. Każdy system jest ukierunkowany na jeden obszar kontroli chorób: EWRS (wykrywanie zagrożeń), EPIS (zwiad epidemiologiczny) oraz TESSy (nadzór nad chorobami i dane statystyczne).

System wczesnego ostrzegania i reagowania (EWRS) jest systemem służącym do wymiany poufnych danych, który umożliwia państwom członkowskim i Komisji Europejskiej przekazywanie informacji o zdarzeniach dotyczących zdrowia, które mogą mieć wpływ na poziomie UE. EWRS pomaga także koordynować podejmowane środki reagowania w celu ochrony zdrowia publicznego.

System informacji zwiadu epidemiologicznego (EPIS) jest bezpieczną internetową platformą komunikacyjną, która umożliwia międzynarodową wymianę informacji epidemiologicznych.

Europejski system nadzoru (TESSy) to system baz danych do gromadzenia informacji na temat chorób. Państwa UE/EOG regularnie zgłaszają do tego systemu dane dotyczące chorób zakaźnych. Aplikacje systemowe obejmują generowanie sprawozdań z nadzoru oraz opracowany przez ECDC interaktywny Atlas nadzoru nad chorobami zakaźnymi.

*U góry po lewej: Uczestnicy przygotowują się do międzynarodowej konferencji ECDC poświęconej epidemiologii ESCAIDE 2017
U góry na środku: Tomtebodaskolan, siedziba ECDC do wiosny 2018 r.
U góry po prawej: Panel dyskusyjny na spotkaniu krajowych punktów centralnych, Sztokholm
W środku po prawej: ESCAIDE 2017, Sztokholm
U dołu: Komar egipski (Aedes aegypti)*

Ochrona zdrowia w Europie – programy ECDC dotyczące chorób

Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz zakażenia związane z opieką zdrowotną (ARHAI)

Profilaktyka i kontrola oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz zakażeń związanych z opieką zdrowotną (w skrócie ARHAI) nadal jest ważnym zagadnieniem uwzględnionym w planie prac Centrum. Nie dziwi więc fakt, że realizacja długiej listy działań zaplanowanych w ramach programu trwała przez cały rok. Pod koniec roku, a dokładnie 18 listopada, po raz dziesiąty obchodzono Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, w ramach którego w ponad 40 krajach zorganizowano spotkania i działania obejmujące wiele aspektów oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.

ECDC nadal była kluczową organizacją działającą w ramach transatlantyckiej grupy zadaniowej ds. oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. Grupę TATFAR utworzono w 2009 r. w celu usprawnienia współpracy między Stanami Zjednoczonymi a Unią Europejską, a jej celem jest zmniejszenie zagrożenia drobnoustrojami opornymi na działanie antybiotyków.

U góry: Konferencja ESCAIDE zrzesza epidemiologów i mikrobiologów, z których wielu specjalizuje się w oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe

U dołu po lewej: Interaktywna infografika dotycząca oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe opracowana przez ECDC i EFSA

U dołu po prawej: Planowanie artykułów z okazji 10. Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach

Dwie pozostałe inicjatywy były prowadzone zgodnie z wcześniejszymi założeniami, przy czym zmieniło się nieznacznie ich ukierunkowanie: publikacja wytycznych dotyczących opornych pałeczek Enterobacteriaceae była poświęcona problemowi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w instytucjach opieki zdrowotnej, a wprowadzenie w nadzór epidemiologiczny typowania molekularnego pałeczek Enterobacteriaceae opornych na karbapenemy/kolistynę podkreśliło aspekty diagnostyczne związane z profilaktyką i kontrolą oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. Ponadto znacznie poszerzono katalog zasobów internetowych dotyczących oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i zakażeń związanych z opieką zdrowotną.

W 2017 r. do bazy danych na temat oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe dodano w ramach programu nowo zebrane dane dotyczące zakażeń miejsca operowanego. Wszystkie zbiory danych są dostępne w Internecie za pośrednictwem opracowanego przez ECDC Atlasu nadzoru nad chorobami zakaźnymi.

Nowe choroby i choroby przenoszone przez wektory (EVD)

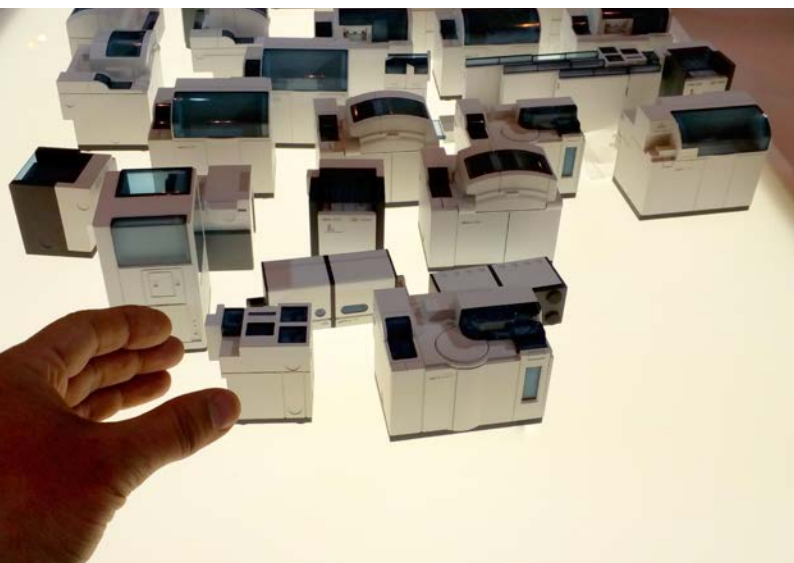
Epidemie nowych chorób i chorób przenoszonych przez wektory są często związane z niedostatecznym zwalczaniem komarów. Aby zwiększyć świadomość tego problemu i przekazać dane dotyczące obecności komarów, działający w ramach ECDC zespół EVD opublikował nowe narzędzie do modelowania, które pozwala porównać strategie zwalczania wektorów gorączki zachodniego Nilu w Europie. Narzędzie to jest koncepcyjnie powiązane z opracowanym przez ECDC Atlasem przypadków gorączki zachodniego Nilu w Europie, który wciąż jest jedną z najpopularniejszych podstron ECDC. W 2017 r. ECDC włączył przypadki zakażeń wśród zwierząt do nadzoru zachorowań na gorączkę zachodniego Nilu, wykorzystując dane z systemu zgłaszania chorób zwierzęcych (ADNS) prowadzonego przez Komisję Europejską. Konie są zwierzętami wskaźnikowymi dla ekspozycji ludzi i stanowią kolejny przykład zmiany paradygmatu w ramach podejścia „Jedno zdrowie”.

Wielka epidemia wirusa Zika w latach 2015-2016 w dalszym ciągu była przedmiotem wyłożonych prac ekspertów z ECDC, które obejmowały liczne działania następcze. Oprócz

uaktualnienia dwóch ocen ryzyka Centrum wspólnie z WHO i amerykańskimi Centrami Zwalczania i Prewencji Chorób (CDC) kontynuowało prace na klasyfikacją krajów zagrożonych Zika w celu opracowania porad dla podróżujących.

Wspólnie z EFSA (Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności), ECDC w dalszym ciągu gromadziło dane dotyczące stawonogów (owadów i blisko spokrewnionych z nimi organizmów) będących wektorami chorób ludzi i zwierząt. Komisji Europejskiej przedstawiono definicję przypadku neuroboreliozy w celu jej ewentualnego wpisania na listę chorób zakaźnych zgłaszanych na szczeblu UE.

*U góry: Larwy komara egipskiego w wyrzuconej butelce po wodzie
U dołu: Larwy komara egipskiego w zbliżeniu*

Listeria infections in the EU in 2016

There was a total of 2 536 reported listeriosis cases in 2016.

1 520

confirmed listeriosis cases with known age and outcome

62%

of cases were in people 65 or older

19%

of cases in people 65 or older were fatal

Listeria monocytogenes in food

4.9%

of ready-to-eat fish products were *L. monocytogenes* positive

2.6%

of ready-to-eat meat products were *L. monocytogenes* positive

0.7%

of cheese were *L. monocytogenes* positive

Source: European Union summary report on trends and sources of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks in 2016, published by EFSA and ECDC in 2017. Data on case numbers come from the European Surveillance System (TESSy), data on food come from EFSA zoonoses database.

Choroby przenoszone drogą pokarmową i wodną oraz zoonozy (FWD)

W 2017 r. do EPIS-FWD (systemu informacji zwiadu epidemiologicznego ECDC dla chorób przenoszonych drogą pokarmową i wodną) wpłynęło 54 pilnych zapytań, co potwierdza ważną rolę tego ogólnoeuropejskiego systemu. „Pilne zapytania” są otwarte dla całej sieci EPIS-FWD i służą jako narzędzie do prowadzenia dochodzeń epidemiologicznych. W celu zwiększenia poziomu kompetencji eksperci FWD mogą zaprosić do współpracy dodatkowych specjalistów, w tym m.in. ekspertów w dziedzinie bezpieczeństwa żywności, weterynarzy i specjalistów w dziedzinie środowiska. Dzięki temu EPIS FWD jest idealnym narzędziem w walce z chorobami przenoszonymi drogą pokarmową.

ECDC kontynuowało prace nad projektem ELITE poświęconym molekularnej epidemiologii listeriozy, w ramach którego szeroko wykorzystuje się sekwencjonowanie całogenomowe (WGS) i inne technologie. Ekspertów z sześciu państw członkowskich zaproszono do udziału w warsztatach poświęconych analizie sekwencjonowania następnej generacji izolatów listeriozy do celów dochodzeń epidemiologicznych.

Retrospektywna walidacja udoskonalonego systemu nadzoru nad listeriozą w Europie z wykorzystaniem WGS opartego na analizie ponad 2700 izolatów poddanych sekwencjonowaniu w latach 2010-2016 pozwoliła określić zestaw kryteriów do oceny zdarzeń obejmujących wiele krajów.

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) to agencja Unii Europejskiej zajmująca się monitorowaniem istniejących i nowych zagrożeń związanych z łańcuchem pokarmowym. Współpraca między ECDC i EFSA ma kluczowe znaczenie dla zdrowia publicznego w Europie. Wspólne spotkanie agencji w Parmie w październiku 2017 r. poświęcone epidemiom chorób przenoszonych drogą pokarmową i wypracowanie podejścia „Jedno zdrowie” było wyraźnym potwierdzeniem znaczenia partnerstwa i sieci współpracy w tym obszarze zdrowia publicznego. ECDC–EFSA również opublikowały swoje doroczne sprawozdanie na temat zoonoz i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Wspólnie z dwoma pozostałymi partnerami – amerykańskimi Centrami Zwalczania i Prewencji Chorób (CDC) i kanadyjską agencją ds. zdrowia publicznego (Public Health Canada) – Centrum opublikowało artykuł naukowy* na temat standardów umożliwiających zapewnienie porównywalności danych WGS zebranych w ramach prowadzonego na całym świecie nadzoru nad chorobami przenoszonymi drogą pokarmową.

W 2017 r. w ramach prowadzonego przez ECDC programu wymiany ekspertów w dziedzinie chorób przenoszonych drogą pokarmową i wodną do Sztokholmu oddelegowanych zostało trzech specjalistów.

U góry po lewej: Transgraniczne zagrożenia dla zdrowia obejmują także zakażenia nabyte na pokładzie statków wycieczkowych

Po prawej: Infografika na temat zakażeń listeriozą opracowana przez ECDC/EFSA

U dołu po lewej: Miniaturowe modele automatycznych analizatorów na konferencji mikrobiologicznej

**Artykuł dostępny pod adresem: <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2017.22.23.30544>*

28 JULY
WORLD
HEPATITIS
DAY

ELIMINATE
HEPATITIS

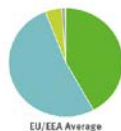
HIV
AIDS

1 December is World AIDS Day

Reported HIV transmission modes
in the EU/EEA 2016

- Sex between men and women
- Sex between men
- Injecting drug use
- Other

Source: ECDC, WHO Regional Office for Europe
HIV/AIDS surveillance in Europe 2017 - latest data

HIV, zakażenia przenoszone drogą płciową oraz wirusowe zapalenie wątroby (HSH)

W 2017 r. w Valletcie, na Malcie, odbyła się konferencja pod tytułem „Szybka droga do wyeliminowania AIDS w UE – praktyczne interwencje oparte na dowodach naukowych”. Konferencja była jednym z wielu działań zorganizowanych przez ECDC w ramach programu HSH w trakcie maltańskiej prezydencji. Pod koniec roku temat ten podjęto ponownie na konferencji w Tallinie, w Estonii, podczas której omówiono, także przy wsparciu merytorycznym ECDC, możliwości wyeliminowania wirusa HIV i gruźlicy w UE.

W ramach fazy pilotażowej projektu EPHESUS przeprowadzono obszerną ocenę systemu nadzoru nad HIV. Projekt EPHESUS ma na celu zwiększenie skuteczności i przydatności systemów nadzoru w obszarze zdrowia publicznego na poziomie UE. ECDC przeprowadziło próbę pilotażową nowego systemu nadzoru nad zakażeniami wirusem HIV, a wkrótce przeanalizuje zastosowanie zaawansowanego protokołu przeprowadzania badań seroprewalencji w populacji ogólnej.

Wspólnie z EMCDDA – Europejskim Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii, ECDC zorganizowało spotkanie poświęcone wirusowemu zapaleniu wątroby. Data spotkania zbiegła się ze Światowym Dniem Wirusowego Zapalenia Wątroby, który obchodzony jest co roku 28 lipca. Uczestnicy omówili możliwości poprawy w zakresie nadzoru nad zakażeniami WZW w krajach europejskich, monitorowania postępów w eliminowaniu WZW oraz lepszego reagowania na zakażenia WZW wśród osób przyjmujących narkotyki dożylnie.

U góry po lewej: Testowanie projektu nagrania wideo na Światowy Dzień WZW

*U góry po prawej: Internetowy baner na Światowy Dzień AIDS
W środku po prawej: Internetowa grafika na temat zakażeń HIV/AIDS
przygotowana przez ECDC*

U dołu: Kampania leczenia WZW C w Madrycie, w Hiszpanii

Grypa i inne wirusy układu oddechowego (IRV)

Ukazujący się regularnie tygodnik Flu News Europe jest czymś więcej niż rutynowym biuletynem poświęconym kwestiom zdrowia publicznego – publikowany wspólnie przez ECDC i Biuro Regionalne WHO dla Europy, Flu News Europe pełni rolę niezwykle potrzebnego źródła aktualnych informacji na temat grypy sezonowej.

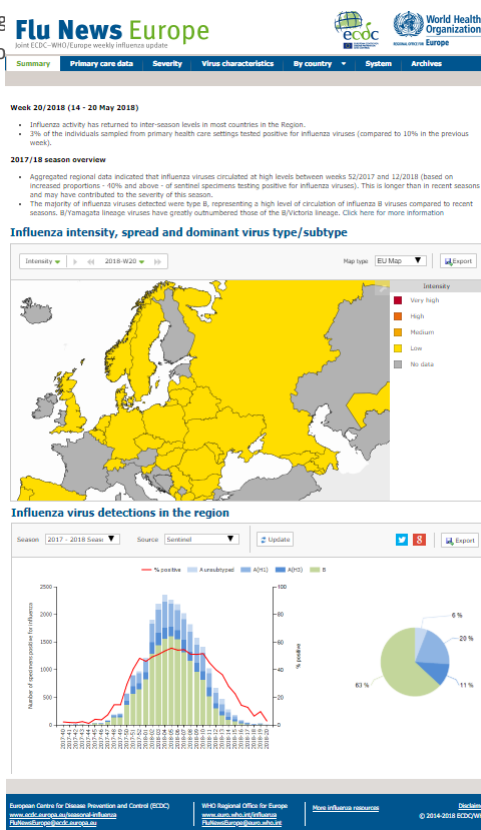
W 2017 r. współpraca ECDC z WHO w tym obszarze obejmowała także prace techniczne dotyczące syncytialnych wirusów oddechowych (RSV), oszacowanie obciążenia związanego z gripą, a także selekcję szczepów do szczepionek przeciwko grypie.

I-MOVE: Za tym chwytliwym skrótem (od ang. influenza – monitoring vaccine effectiveness in Europe, tj. grypa – monitorowanie skuteczności szczepionek w Europie) kryje się obszerna sieć instytucji zdrowia publicznego w 17 państwach członkowskich UE/EOG, które monitorują skuteczność szczepionek przeciwko grypie sezonowej w Europie. ECDC w dalszym ciągu finansuje działania prowadzone w ramach sieci.

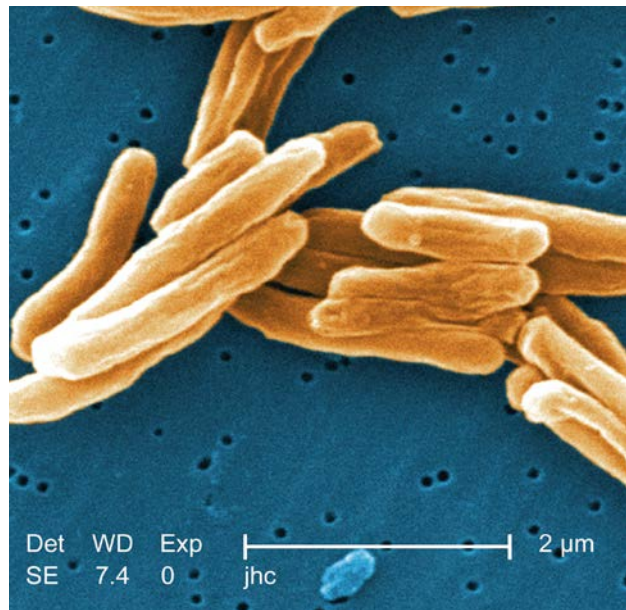
Jaka jest skuteczność środków przeciwwirusowych (inhibitorów neuraminidazy) w zapobieganiu i leczeniu grypy? W swojej ekspertyzie ECDC przedstawiło możliwości zastosowania środków o działaniu przeciwwirusowym w leczeniu i profilaktyce grypy sezonowej.

EFSA – Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, współpracował z ECDC nad przygotowaniem nowego sprawozdania z oceny ptasiej grypy pt. „Przegląd danych na temat

ptasiej g
razy w ro

U góry: Farma kurczaków w prowincji Guangxi w Chinach
U dołu: Szczepionki przeciwko grypie
Po prawej: Cotygodniowa mapa czynności nadzoru nad gripą

Gruźlica (TB)

Co roku 24 marca społeczność związana ze zdrowiem publicznym obchodzi Światowy Dzień Gruźlicy. Coroczne sprawozdanie ECDC na temat gruźlicy publikowane wspólnie z WHO cieszyło się sporym zainteresowaniem mediów i było szeroko cytowane w kolejnych dniach i tygodniach po Światowym Dniu Gruźlicy.

„United to end TB” (Zjednoczmy się w walce z gruźlicą) – Program poświęcony gruźlicy objął swoim zasięgiem kilka państw członkowskich, oferując dostosowane do potrzeb szkolenia, w tym m.in. kurs szkoleniowy na temat populacji narażonych na gruźlicę w Bułgarii. W ramach programu zorganizowano także wizytę połączoną z wymianą w Finlandii („Od opieki szpitalnej po ambulatoryjną”) dla specjalistów w dziedzinie gruźlicy z Bułgarii, Estonii, Łotwy, Litwy i Rumunii.

Nadzór epidemiologiczny nad gruźlicą nadal jest jednym z priorytetowych zadań Centrum: ECDC udziela wsparcia zarówno sieci nadzoru nad gruźlicą, jak i sieci laboratoriów referencyjnych w zakresie diagnostyki gruźlicy. Centrum koordynuje także zewnętrzne oceny jakości (EQA) laboratoriów wykonujących badania diagnostyczne gruźlicy. W ramach programu ocen wszystkie biorące w nim udział laboratoria otrzymują indywidualne sprawozdania z wyniku badania EQA. Wyniki ocen jakości są publikowane w formie anonimowej, ale zawierają wyraźne wskazania na temat tego,

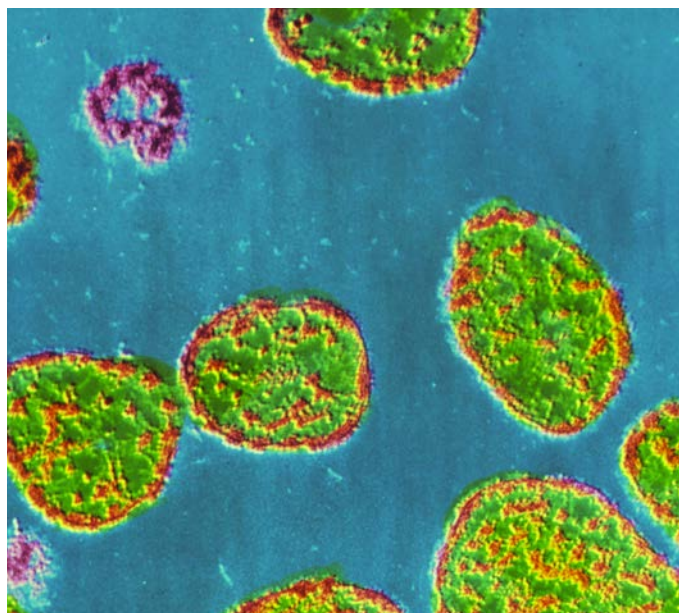
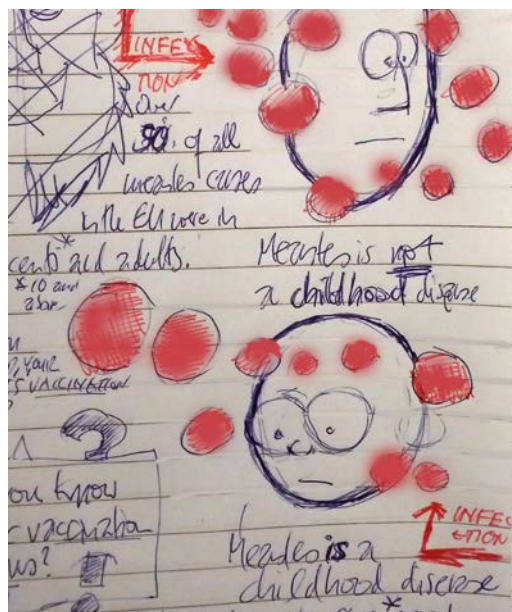
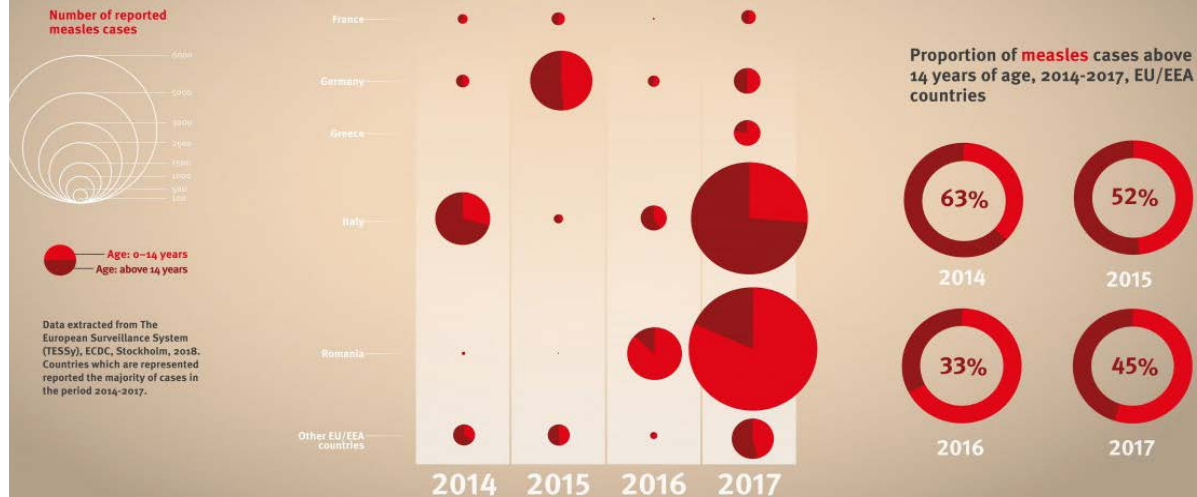
czy europejskie laboratoria referencyjne są w stanie zapewnić obywatelom Europy odpowiednią diagnostykę.

ECDC wniosło wkład merytoryczny w przygotowanie pierwszej konferencji ministerialnej WHO poświęconej gruźlicy, która odbyła się w Moskwie w listopadzie 2017 r. pt. „Eliminacja gruźlicy w dobie zrównoważonego rozwoju – działania wielosektorowe”. Na zakończenie konferencji 75 ministrów zdrowia podpisało w Moskwie zobowiązanie do wyeliminowania gruźlicy.

*U góry: Dyrektor Andrea Ammon na konferencji poświęconej gruźlicy w Brukseli
U dołu po lewej: Podłoże Lowensteina-Jensena jest pożywką wykorzystywaną do hodowli prątków gruźlicy
U dołu po prawej: Prątki gruźlicy*

Measles affects all age groups

Measles is an acute, highly contagious disease capable of creating epidemics. It can be contracted at any age. Vaccination is the best way to protect yourself and others against measles, regardless of age. Check your vaccination status.

Choroby zwalczane drogą szczepień: (VPD)

Działania prowadzone w ramach rutynowego nadzoru epidemiologicznego są de facto nieodzowną częścią profilaktyki chorób – konsekwentne monitorowanie zachorowań na odrę i regularne sprawozdania na temat odry to niezbędny element walki mającej na celu wyeliminowanie tej choroby. Opracowywane przez ECDC sprawozdania dotyczące odry zawierają dane, które mają pomóc państwom członkowskim w osiągnięciu celów w zakresie eliminacji tej choroby wyznaczonych w europejskim planie działania Światowej Organizacji Zdrowia na rzecz szczepień na lata 2014-2020.

W kwietniu 2017 r. ECDC opublikowało kompleksowe sprawozdanie na temat elektronicznych systemów informacji na temat szczepień w UE. Sprawozdanie to jest kluczowym narzędziem zwiększającym skuteczność programów szczepień.

Ubiegły rok upłynął w ECDC pod znakiem działań dotyczących uchyłania się od szczepień w Europie. Wśród przygotowanych publikacji znalazł się katalog interwencji mających na celu ograniczenie uchyłania się od szczepień, zestaw narzędzi do wykorzystania w mediach społecznościowych w ramach krajowych kampanii podczas Europejskiego Tygodnia Szczepień oraz szybka ocena zagrożeń związanych z aktualnie występującymi ogniskami odry.

Nowo utworzona grupa doradztwa technicznego składa się ze specjalistów w dziedzinie komunikacji i szczepień, którzy opracowali strategię komunikacyjną mającą na celu zwiększenie wyszczepialności w Europie. ECDC zorganizowało także

warsztaty podczas odbywającego się w Gastein Europejskiego Forum Zdrowia 2017 pt. „Rozwiązanie problemu uchyłania się od szczepień w czasach postfaktów”.

Narzędzie EU Vaccine Scheduler (unijny harmonogram szczepień) wciąż jest jednym z najpopularniejszych elementów portalu internetowego ECDC, z którego skorzystało 52 tys. użytkowników, generując około 224 tys. odsłon.

*U góry: Odra dotyczy wszystkich grup wiekowych, infografika ECDC
U dołu po lewej: Kto ma pomysł na kampanię promującą szczepienia?
Szkicownik rysownika
U dołu po prawej: Transmisyjna mikrografia elektronowa wirionów
(częstek wirusowych) wirusa różyczki rozprzestrzeniających się na
powierzchni zakażonej komórki (niewidoczna)*

U góry po lewej: Grupa stypendystów programu stypendiów ECDC w 2017 r.
 U góry po prawej: Komary z rodzaju Culex i Aedes na płytkach Petriego
 U dołu: Ines Steffens, redaktor naczelna „Eurosurveillance” podczas konferencji ESCAIDE 2017

Komunikacja i szkolenia

Rozpowszechnianie wiadomości, przekazywanie wiedzy

Działania komunikacyjne prowadzone przez ECDC są ściśle związane z programami Centrum dotyczącymi chorób. Redaktorzy ECDC dbają o spójność komunikatów przekazywanych w imieniu Centrum. Prowadzeniem portali ECDC zajmują się redaktorzy stron internetowych, a zespół prasowy odpowiada na zapytania przekazywane przez dziennikarzy, użytkowników mediów społecznościowych i obywateli. Zespoły międzysektorowe składające się z naukowców, autorów tekstów, redaktorów i projektantów grafiki opracowują różnorodne treści, w tym m.in. zestawy narzędzi do prowadzenia kampanii, infografiki i nagrania wideo, dbając jednocześnie o ich aspekt naukowy i wizualny. Większa obecność w mediach społecznościowych jest potwierdzeniem zobowiązania ECDC do szybkiej i skutecznej komunikacji – Centrum aktywnie korzysta z Twittera oraz ma swoją stronę na Facebooku. Nagrania można obejrzeć w serwisie Vimeo oraz na kanale ECDC na YouTube.

W 2017 r. ECDC uruchomiło swój nowy, przebudowany portal internetowy. Udostępniono na nim ponad 200 publikacji wydanych przez ECDC w 2017 r. oraz liczne informacje i dane.

Nadzór nad chorobami

W 2017 r. strona internetowa czasopisma Eurosurveillance przeszła „lifting” i dysponuje obecnie wieloma dodatkowymi

funkcjami, w tym m.in. wskaźnikami popularności publikacji naukowych, możliwością ustawiania spersonalizowanych alertów oraz sprawniejszą funkcją wyszukiwania i śledzenia cytowań.

Eurosurveillance jest jednym z dziesięciu czołowych czasopism poświęconych chorobom zakaźnym o wskaźniku wpływu 7,2, co stanowi najwyższy wynik w jego historii. W 2017 r. do redakcji wpłynęło ponad 900 artykułów, z których opublikowano 230 pozycji. Eurosurveillance kontynuowało swoją aktywność w mediach społecznościowych w serwisie Twitter oraz poszerzyło swoje działania w portalu LinkedIn. Redakcja czasopisma prowadziła aktywne interakcje ze swoimi odbiorcami za pośrednictwem prezentacji na konferencjach naukowych i spotkaniach.

Szkolenia

Zaangażowanie ECDC na rzecz kształcenia przez całe życie odzwierciedla nowy Program Ciągłego Rozwoju Zawodowego, w ramach którego zorganizowano szkolenia dla blisko 400 zewnętrznych uczestników.

Program stypendiów ECDC, który ma obecnie dwie nowe sekcje EPIET i EUPHEM, ukończyło w 2017 r. 37 osób.

Pod czujnym okiem: monitorowanie chorób

Zwiad epidemiologiczny i reagowanie

Od samego początku nadzór nad chorobami i ich monitorowanie stanowią podstawową część działalności ECDC. Centrum postrzega nadzór nad chorobami jako dziedzinę kontekstową, a nie odosobnioną: tylko w połączeniu z innymi funkcjami z zakresu zdrowia publicznego, takimi jak doradztwo naukowe, gotowość, reakcja, szkolenie i komunikacja na temat zdrowia, Centrum może wykazać swój potencjał i stać się wiodącą siłą w obszarze ochrony zdrowia publicznego w Europie.

Liczba szybkich ocen ryzyka wydanych w 2017 r. świadczy o zdolności ECDC do szybkiego reagowania na zagrożenia epidemiologiczne – w 38 opublikowanych szybkich ocenach ryzyka ECDC zamieściło ważne informacje ogólne i zwięzłe analizy zagrożeń. Na swojej stronie internetowej ECDC opublikowało także 55 aktualizacji epidemiologicznych, w tym 22 poświęconych ogniskom odry w Europie.

ECDC wdrożyło metodologie i procedury sporządzania szybkich ocen ryzyka, aby zwiększyć spójność wykorzystywanych

metod i zapewnić zaangażowanie państw członkowskich UE/EOG i agencji międzynarodowych.

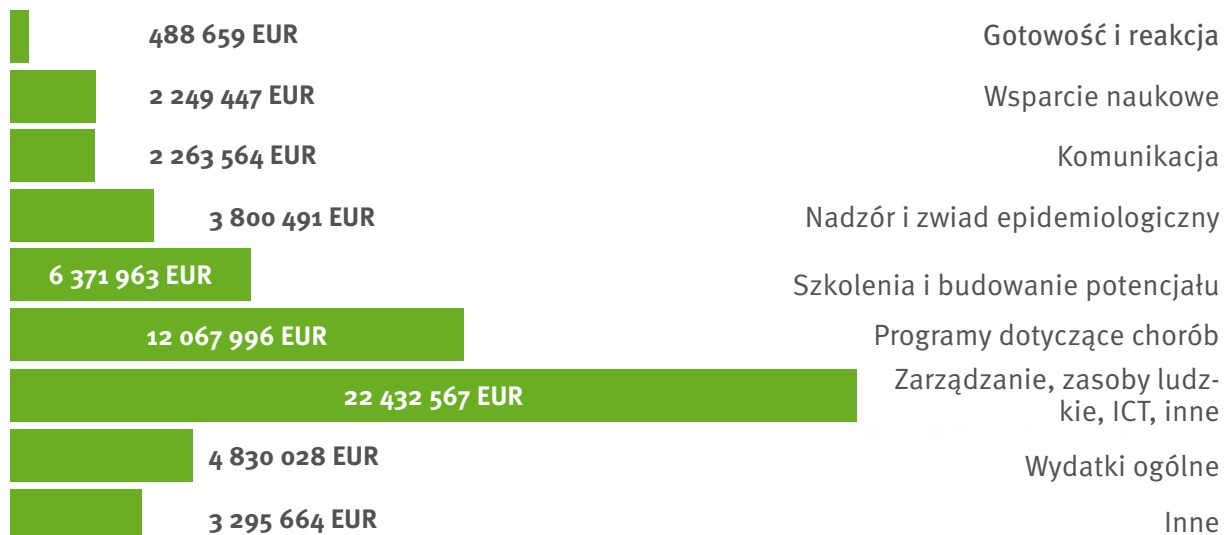
Ogniska zakażeń wirusem Zika pozostawały w 2017 r. powodem do obaw. ECDC regularnie aktualizowało swoje mapy transmisji wirusa Zika na dotkniętych epidemią obszarach na podstawie klasyfikacji profili epidemiologicznych, którą Centrum opracowało wspólnie z WHO i amerykańskimi Centrami Zwalczania i Prewencji Chorób (CDC). ECDC opracowało także bazę danych różnych typów wirusów grypy.

Centrum monitorowało sytuację związaną z występowaniem żółtej gorączki w Brazylii i dokonało oceny ryzyka dla osób podróżujących.

Dotychczas 2700 użytkowników zainstalowało na swoich urządzeniach mobilnych aplikację Threat Report i pobrało łącznie 17 tys. dokumentów ECDC.

*U góry po lewej: Komary egipskie w stadium larwalnym są przed sterylizacją hodowane w wodzie
U góry po prawej: Zostań pogromcą wirusów – pełnowymiarowy tekturowy portret na konferencji ESCAIDE w Sztokholmie
W środku po lewej: Prezentacja na konferencji ESCAIDE
U dołu: Spotkanie krajowych punktów centralnych w Sztokholmie (gotowość i reakcja, wykrywanie zagrożeń)*

Budżet ECDC na 2017 r.

Nowa siedziba ECDC w miejscowości Solna, pięć kilometrów na północ od Sztokholmu.

ECDC w liczbach

Personel ECDC wg narodowości

Na dzień 31 grudnia 2017 r. liczba pracowników ECDC wynosiła 263.

**Europejskie Centrum ds. Zapobiegania
i Kontroli Chorób (ECDC)**

Gustav III:s Boulevard 40
169 73 Solna, Szwecja

Tel. +46 (0)8 58 60 10 00
Faks +46 (0)8 58 60 10 01
www.ecdc.europa.eu

Agencja Unii Europejskiej
www.europa.eu

Zapisz się na nasze publikacje
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Skontaktuj się z nami
publications@ecdc.europa.eu

🐦 Śledź nas na Twitterze
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

📘 Polub naszą stronę na Facebooku
www.facebook.com/ECDC.EU

Publications Office